

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Νέο Δ.Σ. στην Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία

Η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (Ε.Α.Ε.) αποτελεί, εδώ και δώδεκα χρόνια, την επιστημονική ένωση θετικών επιστημόνων και αρχαιολόγων που ασχολούνται με θέματα αρχαιομετρίας στη χώρα μας. Κύριο σκοπός της Εταιρείας είναι η ενίσχυση, καταγραφή και προβολή των αρχαιομετρικών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Με περισσότερες από 120 επισημμένες (φυσικούς, χημικούς, γεωλόγους, μηχανικούς, μαθηματικούς, συντηρητές, μεταπτυχιακούς σπουδαστές κ.α.) ως μέλη, η ΕΑΕ έχει κατορθώσει να εγγράψει στο ενεργητικό της δύο πολύ επιτυχημένα Συμπόσια Αρχαιομετρίας και αρκετές ομιλίες ή επιστημονικές ανακοινώσεις διακεκριμένων ερευνητών. Στη χώρα μας με την τόσο πλούσια πολιτισμική κληρονομιά οι περισσότερες αρχαιομετρικές δραστηριότητες αφορούν κυρίως στη μελέτη, μέσω των θετικών επιστημών, του αρχαιολογικού υλικού για θέματα χημικών αναλύσεων, απόλυτων χρονολογήσεων, προσδιορισμού, ταύτισης, αρχαίας τεχνολογίας και προέλευσης. Ωστόσο, εξίσου σημαντικές μελέτες που σχετίζονται με την εμφάνιση, εξέλιξη και αλληλεπίδραση του ανθρώπου με το προϊστορικό περιβάλλον, την πανίδα και τη χλωρίδα του, καθώς και η σχετική βασική έρευνα, περιέχονται και αυτές στις αρχαιομετρικές δραστηριότητες και προβάλλονται ανάλογα.

Μια αξιοσημείωτη φροντίδα των μελών της ΕΑΕ είναι και η προφορική με ειδική υλι αυτής της στήλης, των «Αρχαιομετρικών Νέων», που επί αρκετά χρόνια ενημερώνει τα μέλη της Εταιρείας και κάθε ενδιαφερόμενο, καταγράφοντας τα σχετικές δραστηριότητες.

Το 1995 ξεκίνησε με νέες προοπτικές για την Ε.Α.Ε. Στην ετήσια συνέλευση των μελών στις 20/1/95 καθορίστηκε μια σειρά από νέους στόχους, αποφασίστηκε η διοργάνωση του τρίτου Συμποσίου Αρχαιομετρίας και αναδείχθηκε, ύστερα από διαβούλευση, το νέο Δ.Σ., που αποτελείται από τις κες: Ε. Αλούνη, Δ. Βαλιάνου, και τους κκ.: Ν. Ζουζούρη, Ε. Καμπούρογλου, Ι. Μπασιλάκης, Γ. Παπαγιάννη και Γ. Φακορέλλη. Πληροφορίες: Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία, Κάννηρος 27 (Ένωση Ελλήνων Χημικών), 10682 Αθήνα, τηλ. 65.13.110, εσωτ. 247.

Χημεία και Αρχαιολογία: Ειδικό αφιέρωμα

Η διεύθυνση του περιοδικού *Israel Journal of Chemistry* αποφάσισε πέρυσι να εκδώσει ειδικό τόμο αφιερωμένο στην Αρχαιολογία, με τίτλο «Archaeological Chemistry». Σκοπός του εκδόσιου είναι η συγκέντρωση και δημοσίευση σ' ένα βιβλίο μιας σειράς επιλεγμένων άρθρων, μέσα από τα οποία θα αποδεικνύεται η σκοπιμότητα του κοινού προβληματισμού αρχαιολόγων και θετικών επιστημόνων σε αρχαιολογικά ζητήματα αλλά και η αποτελεσματικότητα στην επίλυση προβλημάτων, μέσω της αξιοποίησης της επιστημονικής ανάλυσης και των ενδεδειγμένων τεχνολογιών. Στα άρθρα που θα επιλεγούν θα εξετάζονται κυρίως θέματα της Ανατολικής Μεσογείου. Το περιοδικό, έχοντας εξασφαλισμένη κυκλοφορία σε μια μεγάλη σειρά αποδοκτών και βιβλιοθηκών διεθνώς, απευθύνεται τόσο σε θετικούς επιστημονικούς όσο και σε αρχαιολόγους, όχι μόνο για να προσφέρει νέες γνώσεις αλλά κυρίως με στόχο να συνεισφέρει στην ευρύτερη διάδοση της διεπιστημονικής προσέγγισης για την επίλυση μεγάλων αρχαιολογικών προβλημάτων. Ένδειξη του υψηλού επιπέδου που έχει φθάσει η αρχαιομετρική έρευνα στη χώρα μας είναι το γεγονός ότι από τους 28 διεθνώς αναγνωρισμένους ερευνητές που προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν με άρθρα τους σ' αυτήν την έκδοση, τρεις είναι Έλληνες. Το βιβλίο πρόκειται να κυκλοφορήσει μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1995.

Πρακτικά Συνεδρίων Αρχαιομετρίας

Μέσα στο 1995 προβλέπεται να εκδοθούν τα Πρακτικά τεσσάρων μεγάλων Συνεδρίων Αρχαιομετρίας που έγιναν στην Ελλάδα κατά το παρελθόν, ως εξής:

- 2ο Συνέδριο Αρχαιομετρίας της Νότιας Ευρώπης: έγινε στους Δελφούς από 19 έως 21 Απριλίου 1991 και είχαν παρουσιάσει 80 περίπου ανακοινώσεις. Τα Πρακτικά είναι υπό εκτύπωση από το περιοδικό PACT. Πληροφορίες: Επ. Κάθηγ. Γρ. Τσάκος, Εργαστήριο Γεωφυσικής ΑΠΘ, τηλ. 031-992887.

- 2ο Συμπόσιο της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας με τίτλο «Αρχαιομετρικές και Αρχαιολογικές Έρευνες στη Μακεδονία και Θράκη»: έγινε στη Θεσσαλονίκη από 26 έως 28 Μαρτίου 1993 και είχαν παρουσιαστεί σ' αυτό 55 περίπου ανακοινώσεις. Τα κείμενα των ανακοινώσεων έχουν ήδη κριθεί από την Επιστημονική Επιτροπή και έχουν γίνει και οι διορθώσεις από τους συγγραφείς. Τα Πρακτικά θα εκδοθούν από εκδοτικό οίκο της Θεσσαλονίκης. Πληροφορίες: Αν. Κάθηγ. Ι. Στράτης, Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας ΑΠΘ, τηλ. 031-992870.

- 1ο Συμπόσιο για την Αρχαία Μεταλλεία στην Ευρώπη. Διοργανώθηκε από τη Βελγική Αρχαιολογική Σχολή σε συνεργασία με το ΕΜΠ, το ΥΠΠΟ και το Δήμο Λαυρίου και πραγματοποιήθηκε στο Λαύριο από 13 έως 16 Απριλίου 1994. Είχαν παρουσιάσει 40 περίπου ανακοινώσεις. Έχει αποσταλεί για κρίση το σύνολο περίπου των εργασιών που ανακοινώθηκαν. Τα Πρακτικά θα εκτυπωθούν από το περιοδικό PACT. Πληροφορίες: prof. T. Hackens, 28a Av. Leopold, B-1330 Rixensart, Belgium, ή Dr J.P. Masse, Div. for scientific cooperation, Council of Europe, B.P. 431 R 6, 67006 Strasbourg, Cedex, France, fax 0033.88.41.27.87.

- ASMOSIA 1993, Third International Conference. Διοργανώθηκε από το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» και το ΕΜΠ και πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 17 μέχρι 22 Μαΐου 1994. Είχαν παρουσιάσει 50 περίπου ανακοινώσεις. Τα κείμενα των ανακοινώσεων έχουν ήδη κριθεί από διεθνή Επιστημονική Επιτροπή και έχουν γίνει και οι διορθώσεις από τους συγγραφείς. Τα Πρακτικά είναι υπό εκτύπωση από τον εκδοτικό οίκο Archetype Publishers, London. Πληροφορίες: Prof. N. Herz, Dept. of Geology, Univ. of Georgia, Athens, GA 30602-2501, USA, fax 001.706.542.2425.

Εργαστήρια Αρχαιομετρίας, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»: έρευνα και δυνατότητες

Πρόσφατα κυκλοφόρησε σε επιμελημένη έκδοση το ενημερωτικό έντυπο του Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας του Κέντρου «Δημόκριτος». Το έντυπο ανταποκρίνεται στην ανάγκη πληροφόρησης πολλών που ενδιαφέρονται για τις δυνατότητες του εργαστηρίου και καταγράφει τη σημερινή κατάσταση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του. Το εργαστήριο από διαθέσιμη ήδη σημαντική εξοπλισμό και εξάλλου έχει συνεχίσει πρόσφατα στη μεγάλη επιστημονική και υλικοτεχνική υποδομή του Κέντρου στο οποίο ανήκει. Μολονότι λειτουργεί με τη σημερινή μορφή του από το 1970, το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας είναι η μετέξελξη παλαιότερων σχετικών προγραμμάτων που ξεκίνησαν από τη δεκαετία του '70 σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και με ένα ερευνητικά ιδρύματα.

Με τον τρόπο αυτό έχει δημιουργηθεί μια παράδοση και εμπειρία 30 ετών, που έχει οδηγήσει το εργαστήριο σε διεθνή αναγνώριση στον χώρο της Αρχαιομετρίας. Εκτός από τη βασική έρευνα για βελτίωση ή ανάπτυξη νέων τεχνικών μελετών των αρχαιολογικών υλικών, γίνεται ταυτόχρονα εφαρμογή των τεχνικών αυτών για την επίλυση μεγάλων αρχαιολογικών προβλημάτων αλλά και εκπαιδευτική νέων επιστημόνων. Χρονολογήσεις γίνονται με τρεις τεχνικές (C-14, TL, ESR), ενώ η ποιότητα των αρχαιολογικών υλικών που μελετώνται (με χημικές αναλύσεις, χρονολογήσεις, προσδιορισμό αυθεντικότητας, μελέτες τεχνολογίας και προέλευσης) είναι μεγάλη. Συγκεκριμένα μελετώνται κεραμικά, μάρμαρα, μέταλλα, άγριλα, οφθαίνοι, χρωστικές, χαρτί κ.α. Το Εργαστήριο, ωστόσο, δεν έχει δραστηριότητες σχετικές με ραδιομετρικές διασπορήσεις, με σύγχυση οργανικών κατόλιφων και με θέματα παλαιότητας. Σημσία έχει και η πληροφορία που δίνεται για ποσοχή εξεδικευμένων υπηρεσιών προς τρίτους (Εφορείες Αρχαιοτήτων, Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Τοπ. Αυτοδιοίκηση, Βιομηχανία, Ιδιώτες). Αναφέρονται ενδεικτικά: χρονολογήσεις, έλεγχοι αυθεντικότητας, πιστοποιήσεις υλικών, αναλύσεις (χημικές, μικροσκοπικές, ορυκτολογικές), μελέτες προέλευσης αρχαιολογικών υλικών, επίδοσης αναγνωρισής μεταλλευμάτων και αρχαίων μεταλλείων και μελέτες για τουριστική αξιοποίηση σπηλαίων. Πληροφορίες: Δρ Γ. Μανιάτης, Εργαστήριο Αρχαιομετρίας ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», 15310 Αγ. Παρασκευά Αττικής, τηλ. 01-6524821, fax 01-6519430.

Νέο επιστημονικό περιοδικό

Με τίτλο *Archaeology and Natural Sciences* και εκδότη τον P.M. Fischer κυκλοφόρησε ο πρώτος τόμος ενός νέου επιστημονικού περιοδικού στη Σουηδία, που φιλοξενεί στις σελίδες του θέματα Αρχαιομετρίας σχετιζόμενα τόσο με τη βασική έρευνα όσο και με εφαρμογές τεχνικών σε ειδικά αρχαιολογικά προβλήματα.

Πληροφορίες: Dr. P.M. Fischer, Scandinavian Archaeometry Centre, SIMS Laboratory, Dept. of Physics, Chalmers Univ. of Technology, S-412 96 Göteborg, Sweden. Σε όσους υποψήφιους συνδρομητές ενδιαφέρονται, μπορεί να σταλεί δείγμα τεύχους δωρεάν.

Ανακοινώσεις

— Ap. Sarris, Athens, Greece: «Geophysical Surveying in Greek Archaeological Research: Retrospect and Future Plans». *Science and Archaeology: Towards an Interdisciplinary Approach to Studying the Past*. Harvard University, Cambridge, Massachusetts, Oct. 14-16, 1994.

— Sarah J. Vaughan, American School of Classical Studies, Athens, Greece: «Reconstructing Prehistoric Pottery Technologies in the Aegean: Cautionary Evidence from Petrographic Material and Replicative Studies» (ως άνω).

— Elffe Photos-Jones, Univ. of Strathclyde, J. Ellis Jones, Univ. of North Wales, and Eleni Mángou, National Museum, Athens: «Archaeometallurgy: More than the Sum of its Parts: The Case of the Ore Dressing Installations at Agrileza, Laurion».

Δημοσιεύσεις

T.N. Skoulikidis: «Decrease of UV influence on "protective polymers" for stones and marbles by n-semiconductor pigments». *III Int. Symp. on Conserv. of Monuments in Medit. Basin*, Volume, 903-909 (1994).

I. Liritzis, R.B. Galloway and P.S. Theocharis: «Thermoluminescence dating of ceramics revised: Optical stimulated luminescence of quartz single aliquot with green light-emitting diode». *J. Radioanal. Nucl. Chem.*, Letters, 188(3) 189-198 (1994).

Το 30ό Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας

Έχει επανεπιβεβαιωθεί ότι το Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας έχει γίνει ήδη θεσμός και αποτελεί την κορυφαία συνάντηση αρχαιομετρικών απ' όλο τον κόσμο, οι οποίοι ανακοινώνουν τα νέα αποτελέσματα των εργασιών τους και καθορίζουν τις νέες τάσεις του κλάδου. Το Συμπόσιο διοργανώνεται κάθε δύο χρόνια και το επόμενο – τριακοστό – θα γίνει στο University of Illinois at Urbana-Champaign, των ΗΠΑ, από 20 έως 24 Μαΐου 1996. Στην πρώτη εγκύκλιο του Συμποσίου που κυκλοφόρησε πρόσφατα, οι θεματικές ενότητες έχουν ταξινομηθεί ως εξής:

1. Biomaterials (bones, residues etc.), 2. Dating (organic and inorganic materials), 3. Field archaeology (prospection and geoarchaeology), και 4. Technology/Provenance of: metals, ceramics, glass, stone, pigments, plaster. Η κυρία θεματική ενότητα του Συμποσίου θα έχει τίτλο: Biological remains and organic residues. Όσοι ενδιαφέρονται να το παρακολουθήσουν ή να παρουσιάσουν ανακοινώσεις πρέπει μέχρι 1-3-95 να επικοινωνήσουν με τους οργανωτές. Πληροφορίες:

Dr. S. Wiseman, ATAM Program, University of Illinois, 116 Observatory, 901 S. Mathews, Urbana, IL 61801, USA. Fax 001.217.244.0466. Η ελληνική συμμετοχή πρέπει, πάλι, να είναι σημαντική και με ανακοινώσεις υψηλού επιπέδου, ανάλογη με την παράδοση που έχει μέχρι τώρα δημιουργήσει.

Άλλα Συνέδρια

— International Conference on Ancient Egyptian Mining, Metallurgy and Conservation of Metallic Artifacts, Cairo, 10-12 April 1995. Πληροφορίες-εγγραφές: Dr. Kamal Barakat, Administrative Organizer, Egyptian Museum, Tahrir Square, Cairo, Egypt, Fax 202.775133.

— II International Workshop on «In-vivo» ESR and ESR Imaging, The Spanish Castle, L'Aquila, Italy, 10-14 Sept. 1995. Πληροφορίες-εγγραφές: Prof. Ant. Sotgiu, Dipartimento S.T.B.B., Via Vetoio 10, I-67010 Coppito (AQ), Italy, Fax +39.862.433.433.

— 9th International Conference on Modern Trends in Activation Analysis (MTAA-9), Seoul, Korea, 24-30 Sept. 1995. Πληροφορίες-εγγραφές: Dr. Keung-Shik Park, Chairman, Korea Inst. of Geology, Mining and Materials (KIGAM), P.O. Box 111, Yusong, Taejeon, 305-350, Korea. Fax +82.42.861.9727.

— Metal '95: An International Conference on Metals Conservation. Semur en Auxois, France, 25-28 Sept. 1995. Πληροφορίες-εγγραφές: Dr. I. MacLeod, Metal 95, 8 rue des Tanneries, 21140 Semur en Auxois, France. Fax 0033.80.97.39.51.

Δελτίο συνδρομής

Να αποσταλεί συμπληρωμένο και συνοδευμένο από το αντίτιμο της συνδρομής στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, οδός Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ

Επιθυμώ να εγγραφώ συνδρομητής για ένα χρόνο – 4 τεύχη – από το τεύχος αριθμ.

Συνδρομή Ευρωπαϊκή: Δρχ. 3.500 – Σαματταίν, Συλλόγων 4.000 – Οργανισμών, Τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ., Α.Ε. 5.000 –

Μοθητών και Σπουδαστών 3.000 (με αποστολή φωτοτυπίας αστυνομικής ή φοιτητικής ταυτότητας αντίστοιχα).

Εξωτερικοί: Αεροπ. ταχυδρ. Ευρώπη: Δρχ. 27 – Αμερική, Καναδάς, Αυστραλία \$30 – Σπουδαστών εξωτερικού \$22 – Κύπρος \$22

Τρόπος πληρωμής: Ταχυδρομική ή τραπεζική επιταγή στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ.

Επώνυμο	Όνομα .....
Οδός	Αριθμός .....
Πόλη	Τηλ. ....
Ημερομηνία	Ταχ. Κωδ. ....
	Υπογραφή .....